

På sporet af den kolde krig.

I midten af april 2024 mødtes nogle mænd ved en ejendom i NordThy bl.a. udstyret med metaldetektorer. Det var bl.a. elektronikkonsulent Morten Hammer og en medarbejder fra Museum Thy, der havde lovet at hjælpe og havde medbragt en ekstra metaldetektor.

Hvad ledte de så efter?

Efter befrielsen 5. maj 1945 blev modstandsbevægelsens "Ventegrupper" eller "Undergrundshær" hjemsendt (med våben) i august 1945 efter, at de bl.a. havde udført en masse bevogtnings- og oprydningsarbejder efter den tyske besættelse. Vi taler her om ca. 50.000 mand ialt.

I den forbindelse blev de tidligere modstandsfolk stillet overfor valget mellem at aflevere våben, sprængstoffer m.m. - eller melde sig ind i en af de Hjemmeværnsforeninger, som nu blev dannet, ifølge regeringen primært for at få styr på de mange våben, og man bestemte i den forbindelse, at hvert medlem kun måtte have et håndvåben (en riffel), og specielt alle tungere våben og sprængstoffer skulle afleveres til myndighederne. Overtrædelse af disse regler straffedes med op til 2 års fængsel.

Der var imidlertid en hel del af de tidligere modstandsfolk, der var noget bekymrede over at skulle aflevere alle de tunge våben og sprængstoffer. Hvad nu, hvis russerne kom? Altså beholdt man rundt omkring illegalt de pågældende dele og ekstra ammunition i nogle hemmelige depoter, hvoraf en del nu blev gravet ned. Se bl.a. Socialdemokraten 15. marts 1948: "Stort våbenlager fundet på Mors" - og Thisted Dagblad 5. juni 2009 om fundet af et af disse depoter i Asger Knakkegaards dødsbo. Asger Knakkegaard var bl.a. formand for NordThy Hjemmeværnsforening. Dette sidste depot indeholdt våben, ammunition, håndgranater og sprængstoffer til at udruste ca. 50 mand.

Morten Hammer, som er i gang med nogle historiske undersøgelser ("Min fars hemmelige krig") - om hans fars deltagelse i et såkaldt "Stay Behind" netværk i Thy bestående af tidligere modstandsfolk under den Kolde Krig hørte tilfældigvis om en mand et sted i Nordthy, hvis far før sin død i 2001 havde betroet ham, at han havde været med til at grave et sådant depot ned på sin daværende ejendom, da købmanden i den nærliggende by ikke turde have det liggende mere. Købmanden var ifølge Morten Hammers oplysninger medlem af modstandsbevægelsen under besættelsen.

Depotet bestod af et antal trækasser, der blev gravet ned ved et træ ved østsiden af stuehuset. Depotet blev dækket med en stor metalplade, før jorden blev lagt ovenpå igen.

19. april 2024 mødtes så disse mænd med grundejeren ved ejendommen. Morten Hammer havde medbragt en special metalsøger, han selv havde udviklet, og som kan finde metaldele på dybder ned til 2,5m.

Der blev med det samme lokaliseret en større, homogen metalgenstand på ca. 120x180 cm. (formodentlig en metalplade) - ca. på det nævnte sted ved siden af det, der nu kun var en træstub. Ved sammenligning med tidligere kontrolmålinger med sin metaldetektor kunne Morten Hammer konstatere, at metalgenstanden lå på en dybde på ca. 75 cm. Også den metaldetektor, som medarbejderen fra Museum Thy havde medbragt, havde ingen problemer med at detektere metalgenstanden.

Det blev herefter kontrolleret via BBR, at der ikke kunne være tale om en nedgravet olietank!

Morten Hammer har ventet spændt på, hvad Hærens ammunitionsryddere fandt under jorden, da dette depot muligvis har relation til hans egne undersøgelser.

Grundejeren er naturligvis heller ikke interesseret i at have et illegalt våbendepot liggende på sin grund!

Her i november 2024 har Hærens ammunitionsryddere (EOD) så udgravet depotet, der viste sig at indeholde 5 trækasser med ca. 8.000 patroner af både tysk og engelsk oprindelse - i forskellige kalibre.

Foto: Museum Thy

Foto: Museum Thy

Morten Hammer er overbevist om, at der formodentlig stadig er en del af disse nedgravede depoter rundt omkring, specielt også fordi de implicerede er døde nu - og ifølge den daværende modstandsbevægelses instrukser måtte der af sikkerhedshensyn kun være nogle få personer, der kendte hver enkelt depots placering.

12. november 2024 - Morten Hammer